

آموزش مطالعات اجتماعی

ویژه دانشجویان رشته علوم تربیتی (گرایش آموزش ابتدایی)

مطابق با سرفصل‌های جدید مصوب دانشگاه فرهنگیان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

کد درس: ۳۳۱۱۲۳

مؤلفین:

شمس الدین کریمی منش، حمید اکّار و جمشید میرزایی

(اساتید گروه علوم اجتماعی دانشگاه فرهنگیان؛ پردیس زیبیه پشوا)

انتشارات عالم سخن

- سرشناسه : کریمی منش، شمس الدین-۱۳۴۶
- عنوان و نام پدیدآور : آموزش مطالعات اجتماعی: ویژه دانشجویان رشته علوم تربیتی (گرایش آموزش ابتدایی) مطابق با سرفصل‌های جدید...
- مؤلفین: شمس الدین کریمی منش، حمید کار، جمشید میرزایی.
- محل نشر : تهران: پالیزساز، ۱۳۹۴.
- مشخصات ظاهری : ۱۳۲ ص: مصور.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۹۸-۸-۷
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۳۲-۱۳۱.
- موضوع : معلمان علوم اجتماعی - آموزش
- موضوع : تدریس اثربخش
- موضوع : علوم اجتماعی - راهنمای آموزشی (ابتدایی)
- شناسه افزوده : آکار، حمید- ۱۳۴۶
- شناسه افزوده : میرزایی، جمشید- ۱۳۵۸
- رده بندی کنگره : H۶۲/ک۴۴۴۲۹۸۱۳
- رده بندی دیویی : ۱/۳۷۱
- شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۹۸۱۱۴

آموزش مطالعات اجتماعی

شمس الدین کریمی منش، حمیدآگار و جمشید میرزایی

طراح جلد : سمانه تقوی میلانی

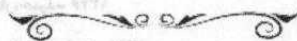
صفحه آرا : جمشید میرزایی

نوبت چاپ : تهران : اول ۱۳۹۴

ویراستار : جمشید میرزایی

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

قیمت : ۱۰۰۰۰۰ ریال

انتشارات پالیز سخن

آدرس دفتر مرکزی : تهران ، بزرگراه نواب ، نبش خیابان شکوفه

ساختمان توکا ۳ ، پلاک ۳۰۱

تلفن دفتر مرکزی : ۰۲۱-۶۶۳۸۵۵۸۱

۰۹۱۲۸۹۴۷۶۳۴

فهرست

عنوان.....	صفحه.....
پیشگفتار.....	۱۱.....
فصل اول: راهبردهای تدریس و یادگیری.....	۱۵.....
الف) آموزش مستقیم.....	۱۹.....
ب) آموزش غیرمستقیم.....	۲۸.....
فصل دوم: رویکردهای جدید در آموزش مطالعات اجتماعی.....	۵۵.....
الف) رویکرد پروژه‌ها.....	۵۷.....
ب) رویکرد رویدادهای جاری.....	۶۸.....
فصل سوم: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان.....	۸۳.....
فصل چهارم: ساختار یک واحد یادگیری.....	۱۱۳.....
منابع و مآخذ.....	۱۳۱.....

پیش گفتار

نام درس: آموزش مطالعات اجتماعی (کد: ۳۳۱۱۲۳)

نوع درس: نظری / عملی

زمان درس: ۴۸ ساعت

پیشنیاز: مبانی آموزش مطالعات اجتماعی (کد: ۳۳۱۱۲۲)

نهاد آموزش و پرورش در کنار چهار نهاد دیگر (دین، خانواده، اقتصاد و سیاست) پنج نهاد اصلی و عمده در هر جامعه‌ای محسوب می‌شوند. در این میان نهاد آموزش رسالت خطیر انتقال فرهنگ، معارف و دانش‌ها و نیز تعمیق ارزش‌های دینی، اخلاقی، معنوی و ملی و نیز آموزش مهارت‌های زندگی اجتماعی را به نسل‌های مختلف را در یک فرایند بلند مدت بر عهده دارد. به عبارت دیگر از اصلی‌ترین نقش‌ها و کارکردهای نهاد آموزش و نظام آموزش و پرورش، جامعه‌پذیر کردن دانش‌آموزان و فراگیران و تسریع در فرآیند اجتماعی شدن است. می‌توان گفت که مرتبط‌ترین کتب درسی با مبحث اجتماعی شدن (جامعه‌پذیری)، کتب مطالعات اجتماعی است که دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در سال‌های سوم تا ششم آن‌ها را می‌خوانند. از طرف دیگر آموزش اثربخش مفاهیم و ارزش‌ها و مهارت‌های زندگی در مطالعات

اجتماعی به دانش آموزان، نقش تعیین کننده‌ای در برقراری ارتباط مثبت و سازنده با دیگران و مشارکت پذیری آنان در فعالیت‌های جمعی برای روبرو شدن با تغییرات و تحولات محیط اجتماعی در سطح محلی و جهانی دارد. تحقق این امر نیازمند توانایی معلمان در بکارگیری راهبردهای متنوع در سازماندهی فرصت‌های یادگیری است. آنان باید قادر باشند واحدهای یادگیری را با تأکید بر مسأله‌ها و ظرفیت‌های محیط زندگی دانش آموزان به شیوه تلفیقی و با بهره‌گیری از رویکرد کاوشگری طراحی و تدوین نمایند. معلمان می‌بایست توانایی تحلیل برنامه درسی و تطبیق آن با نیازهای یادگیرندگان را کسب نموده و بتوانند با شناخت عمیق نسبت به برنامه درسی مطالعات اجتماعی فرصت‌های یادگیری تلفیقی را با بهره‌گیری از ظرفیت‌های محیط زندگی طراحی نمایند.

کتاب پیش روی شما با عنوان **آموزش مطالعات اجتماعی یک** در برنامه و کتاب دانشگاهی است که حاصل تجارب و مدت‌ها تدریس، مطالعه، تحقیق و نکته‌سنجی نویسندگان کتاب بوده است. هدف و رویکرد اصلی ما در نگارش این کتاب این بوده که طبق سرفصل‌های جدید مصوب دانشگاه فرهنگیان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و با نگاهی علمی و آموزشی (رویکرد آموزش محور)، یک کتاب درسی دانشگاهی به ارزش ۲ واحد برای گرایش کارشناسی آموزش ابتدایی (رشته علوم تربیتی) تألیف کنیم.

اهداف / پیامدهای یادگیری؛ در پایان این واحد یادگیری دانشجویان قادر خواهند بود:

- ۱- با شناسایی ماهیت محتوای یادگیری برای پاسخگویی به نیازها و تجربیات یادگیرندگان مورد استفاده قرار دهد.
- ۲- یک نمونه واحد یادگیری با رعایت گام‌های رویکرد کاوشگری طراحی و تدوین نماید.

نگارش این کتاب بخش مهمی از دغدغه‌های معلمی نویسندگان بوده که در نظام رسمی آموزش و پرورش کشور مشغولند و نمی‌توانند نسبت به وضعیت آموزش مطالعات اجتماعی در دانشگاه‌ها و بسالین در مدارس بی‌تفاوت باشند و معتقدند کسی می‌تواند معلم پرورش دهد که خود معلمی کرده باشد و کسی می‌تواند مطالعات اجتماعی آموزش دهد که خود پیش از این مطالعات اجتماعی (و نه صرفاً علوم اجتماعی) تدریس کرده باشد. ما نویسندگان این کتاب سی سال است که به طور مستمر و بی وقفه درگیر کار آموزش و پرورش هستیم. دو سال تحصیل در دوره کاردانی تربیت معلم (نسل پیشین دانشگاه فرهنگیان)، سپس آغاز تدریس و شروع به کار رسمی در کسوت معلمی، در ادامه، اشتغال به تحصیل همزمان با تدریس، تدریس در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت معلمان، نهایتاً تدریس در دانشگاه فرهنگیان و انتقال دانش‌ها و ارزش‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای معلمی به دانشجوی معلمان دانشگاه فرهنگیان و... این تجارب سی ساله مانع از آن می‌شود که ما نسبت به پرورش معلمان آینده کشور بی تفاوت باشیم. لذا انگیزه و هدف ما از تألیف کتابی با عنوان «آموزش مطالعات اجتماعی» این است که دغدغه‌های آموزشی و پرورشی خود را در اختیار معلمان آینده کشور بگذاریم تا در یک فرایند مبتنی بر پیشرفت به اهداف خود در حوزه تعلیم و تربیت برسیم.

کتاب حاضر در چهار فصل تدوین شده است. در فصل اول به «راهنمای تدریس و یادگیری» (الف: آموزش مستقیم نظیر روش‌های سخنرانی، نمایشی و پرسش و پاسخ و ب: آموزش غیرمستقیم نظیر روش‌های کاوشگری، حل مسأله، ایفای نقش، کار گروهی، مطالعه موردی و...) پرداخته‌ایم. در فصل دوم «رویکردهای جدید در آموزش مطالعات اجتماعی» را در دو بخش (الف: رویکرد پروژه‌ها و ب: رویکرد رویدادهای جاری) آورده‌ایم. در فصل سوم با عنوان «ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان» به مباحث ویژه و تخصصی ارزشیابی از فرایند یادگیری دانش‌آموزان پرداخته‌ایم و نهایتاً در فصل چهارم با عنوان «ساختار یک واحد یادگیری» به طور مفصل در مورد طراحی و اجرای یک واحد یادگیری از آغاز تا انجام، پرداخته‌ایم. در پایان امیدواریم که این کتاب مورد استفاده اساتید، صاحب نظران، معلمان، اولیاء و مربیان، دانشجو معلمان و در یک کلام جامعه تعلیم و تربیت کشور قرار بگیرد. از کلیه این بزرگواران تقاضا داریم که نقدهای استعلایی (بالا برنده) و ایضاحی (روشن کننده) خود را بر این کتاب دریغ نکنند و با راهنمایی و نقدهای خود زمینه را برای رفع اشکالات و ایرادات کتاب فراهم کنند.

من ...توفیق و علیه التکلان

شمس الدین کریمی منش، حمید اکار و جمشید میرزایی
(اساتید علوم اجتماعی دانشگاه فرهنگیان - پردیس زینبیه پیشوا)